

Ariketa 1	Ariketa 2	Ariketa 3	Ariketa 4	Ariketa 5	Ariketa 6	Guztira

Azterketaren iraupena: Ordu 1 eta erdi

IZEN-ABIZENAK:

TALDEA:

1.- Kalkulatu $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^n \cdot e^{1/a} + e \cdot a^2}{a^n - 3}$, $a > 0$ izanik. (1.5 puntu)

$$\forall a > 1 \quad \lim_{n \rightarrow \infty} a^n = \infty \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^n \cdot e^{1/a} + e \cdot a^2}{a^n - 3} \sim \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^n \cdot e^{1/a}}{a^n} = e^{1/a}$$

$$\forall a < 1 \quad \lim_{n \rightarrow \infty} a^n = 0 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^n \cdot e^{1/a} + e \cdot a^2}{a^n - 3} \sim \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e \cdot a^2}{-3} = -\frac{e \cdot a^2}{3}$$

$$\text{Baldin } a = 1 \quad \lim_{n \rightarrow \infty} a^n = \lim_{n \rightarrow \infty} 1 = 1 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^n \cdot e^{1/a} + e \cdot a^2}{a^n - 3} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e + e}{1 - 3} = -e$$

2.- Kalkulatu $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{-1}{n} + \frac{2 - \sqrt{10}}{n} + \dots + \frac{n - \sqrt{n^2 + 3n}}{n} \right)$. (1.5 puntu)

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{-1}{n} + \frac{2 - \sqrt{10}}{n} + \dots + \frac{n - \sqrt{n^2 + 3n}}{n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{-1 + (2 - \sqrt{10}) + \dots + (n - \sqrt{n^2 + 3n})}{n} \stackrel{(*)}{=} \dots$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(n - \sqrt{n^2 + 3n} \right) \stackrel{(**)}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2 - (n^2 + 3n)}{n + \sqrt{n^2 + 3n}} \sim \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{-3n}{2n} = -\frac{3}{2}$$

(*) $\{n\}$ hertsiki gorakorra eta dibergentea da, beraz Stolz erabil daiteke.

(**) Konjokatuaz biderkatuz eta zatituz

3.- Determinatu $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!}{e^{bn} \cdot (a+1) \cdot (a+2) \cdot \dots \cdot (a+n)}$ seriearen izaera, $a > 0$ eta $b \in \mathbb{R}$ parametroen balioen arabera. (1.5 puntu)

$$a_n = \frac{n!}{e^{bn} \cdot (a+1) \cdot (a+2) \cdot \dots \cdot (a+n)} \geq 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}. \text{ D'Alambert aplikatuko dugu:}$$

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1)!}{e^{b(n+1)} \cdot (a+1) \cdot (a+2) \cdot \dots \cdot (a+n) \cdot (a+n+1)} \cdot \frac{e^{bn} \cdot (a+1) \cdot (a+2) \cdot \dots \cdot (a+n)}{n!} = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n+1}{e^b \cdot (a+n+1)} = \frac{1}{e^b} \end{aligned}$$

Orduan, $\frac{1}{e^b} < 1 \Leftrightarrow e^b > 1 \Leftrightarrow b > 0 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konbergentea da.

$\frac{1}{e^b} > 1 \Leftrightarrow e^b < 1 \Leftrightarrow b < 0 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ dibergentea da.

$$\frac{1}{e^b} = 1 \Leftrightarrow e^b = 1 \Leftrightarrow b = 0 \Rightarrow a_n = \frac{n!}{(a+1) \cdot (a+2) \cdot \dots \cdot (a+n)} \Rightarrow$$

$\Rightarrow b = 0$ kasuan Raabe-Duhamel aplikatuko dugu:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(1 - \frac{a_{n+1}}{a_n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(1 - \frac{n+1}{a+n+1} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \cdot \frac{a+n+1-n-1}{a+n+1} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{an}{a+n+1} = a$$

Beraz, baldin $a < 1 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ dibergentea da.

baldin $a > 1 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konbergentea da.

baldin $a = 1 \Rightarrow a_n = \frac{n!}{2 \cdot 3 \cdot \dots \cdot (n+1)} = \frac{n!}{(n+1)!} = \frac{1}{n+1} \sim \frac{1}{n} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ dibergentea da

4.- Aztertu $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n}{a^n}$ seriearen izaera, $a \in \mathbb{R} - \{0\}$ parametroaren balioen arabera. (1.5 puntu)

$a_n = \frac{2n}{a^n}$ positiboa edo negatiboa izan daiteke $\forall a < 0$, beraz balio absolutuen seriea aztertuko dugu. D'Alambert aplikatuko diogu:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n+2}{|a|^{n+1}} \cdot \frac{|a|^n}{2n} = \frac{1}{|a|}. \text{ Orduan:}$$

$\frac{1}{|a|} < 1 \Leftrightarrow |a| > 1 \Leftrightarrow a \in (-\infty, -1) \cup (1, \infty) \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ absolutuki konbergentea da.

$\frac{1}{|a|} > 1 \Leftrightarrow |a| < 1 \Leftrightarrow a \in (-1, 1) \Rightarrow \begin{cases} \Rightarrow \forall a \in (0, 1) \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ dibergentea da} \\ \Rightarrow \forall a \in (-1, 0) \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ ez da absolutuki konbergentea} \Rightarrow \\ \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} |a_n| = \infty \neq 0 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ ez da konbergentea} \end{cases}$

$$\frac{1}{|a|} = 1 \Leftrightarrow |a| = 1 \Leftrightarrow a = \pm 1 \begin{cases} \text{Baldin } a = 1 \Rightarrow a_n = 2n \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ dibergentea da} \\ \text{Baldin } a = -1 \Rightarrow a_n = (-1)^n \cdot 2n \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ ez da konbergentea} \end{cases}$$

Beste modu batera. Baldintza beharrezkoa aztertzen hasten bagara:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} |a_n| = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n}{|a|^n} = \begin{cases} \infty & \forall |a| \leq 1 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ ezin da konbergentea izan } \forall a \in [-1, 1] - \{0\} \\ 0 & \forall |a| > 1 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ konbergentea izan daiteke } \forall a \in (-\infty, -1) \cup (1, \infty). \end{cases}$$

Eta orain D'Alambert aplikatzen zaio $|a| > 1$ denean:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n+2}{|a|^{n+1}} \cdot \frac{|a|^n}{2n} = \frac{1}{|a|} < 1 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ absolutuki konbergentea da } \forall a \in (-\infty, -1) \cup (1, \infty)$$

5.- Aurkitu $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1} \cdot x^n}{e^n \cdot n}$ berredura-seriearen konbergentzi arloa eta kalkulatu bere batura. (2 puntu)

Balio absolutuen serieari D'Alambert aplikatuko diogu:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|x|^{n+1}}{e^{n+1} \cdot (n+1)} \cdot \frac{e^n \cdot n}{|x|^n} = \frac{|x|}{e} < 1 \Leftrightarrow x \in (-e, e)$$

Baldin $x = -e \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1} \cdot (-e)^n}{e^n \cdot n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{-1}{n}$ dibergentea da.

Baldin $x = e \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1} \cdot e^n}{e^n \cdot n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1}}{n}$ baldintzaz konbergentea da.

Orduan, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1} \cdot x^n}{e^n \cdot n}$ konbergentea da $\forall x \in (-e, e]$. Beraz:

$$\exists S(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1} \cdot x^n}{e^n \cdot n} \quad \forall x \in (-e, e] \text{ eta deribagarria da } \forall x \in (-e, e). \text{ Hau da:}$$

$$\exists S'(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1} \cdot x^{n-1}}{e^n} \stackrel{(*)}{=} \frac{1/e}{1+x/e} = \frac{1}{x+e} \quad \forall x \in (-e, e)$$

Emaitza hau integratuz:

$$S(x) - \underbrace{S(0)}_{=0} = S(x) = \int_0^x \frac{1}{t+e} dt = L(t+e) \Big|_0^x = L(x+e) - 1 \quad \forall x \in (-e, e)$$

$x = e$ puntuan $\begin{cases} \exists S(x) \text{ eta jarraitua da} \\ \exists L(x+e) - 1 \text{ eta jarraitua da} \end{cases}$

$$\text{Orduan, } S(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1} \cdot x^n}{e^n \cdot n} = L(x+e) - 1 \quad \forall x \in (-e, e]$$

(*) Serie geometrikoa da, arrazoia $r = -\frac{x}{e}$.

6.- a) Baldin $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ gai ez-negatiboen serie konbergentea bada, zein da $\sum_{n=1}^{\infty} L\left(\frac{1}{1+a_n}\right)$ seriearen izaera?

b) Baldin $\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{1}{2} \quad \forall n \in \mathbb{N}$, kalkulatu $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ seriearen batura.

c) Baldin $S_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n = \frac{7n + Ln}{n}$, determinatu $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ seriearen izaera eta kalkulatu bere batura.

d) $\sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$ berredura-seriea konbergentea izan daiteke $\forall x > 0$ eta dibergentea $\forall x \leq 0$?

(2 puntu)

a) Baldin $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konbergentea $\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0 \Rightarrow L\left(\frac{1}{1+a_n}\right) = L1 - L(1+a_n) = -L(1+a_n) \sim -a_n$

Orduan $\sum_{n=1}^{\infty} L\left(\frac{1}{1+a_n}\right)$ konbergentea da.

Oharra: $a_n \geq 0 \Rightarrow \frac{1}{1+a_n} \leq 1 \Rightarrow L\left(\frac{1}{1+a_n}\right) \leq 0$. Beraz, konparaziozko lehenengo

irizpidea aplikatzen badugu, $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ seriearekin konparatzeko, $\sum_{n=1}^{\infty} -L\left(\frac{1}{1+a_n}\right)$ jarri

beharko genuke. Hau da, $L\left(\frac{1}{1+a_n}\right) \leq a_n$ (egia bada ere) ezin da erabili justifikatzeko

$\sum_{n=1}^{\infty} L\left(\frac{1}{1+a_n}\right)$ konbergentea dela. (Adibidez: $\frac{-1}{n} \leq \frac{1}{n^2} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{-1}{n}$ konbergentea).

b) Baldin $\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{1}{2} \quad \forall n \in \mathbb{N} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ serie geometrikoa da, bere arrazoia $r = \frac{1}{2} < 1$ dena.

Orduan $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = \frac{a_1}{1 - \frac{1}{2}} = 2a_1$.

c) $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{7n + Ln}{n} = 7 \in \mathbb{R} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konbergentea da eta $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = 7$.

d) Ezinezkoa da, $\sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$ berredura-seriearen konbergentzi arloa jatorriarekiko tarte simetrikoa baita.